

Het Maasdal tussen Dinant en Givet

Een uur gaans ten zuiden van Dinant, even voor het dorpje *Falmignoul* en niet ver van de bekende toeristenplaats *Waulsort*, verrijst aan de oostelijke oever van het Maasdal een groep kalkrotsen, die zich verheffen tot aan de ongeveer 100 meter hoger gelegen verkeersweg. Deze rotsen zijn een geliefkoosd oefengebied van de Belgische alpinisten, die op een hoog gelegen „bergwei” (het plateau de Freyr) een prachtig kampeerterrein bezitten, met fraaie vergezichten over het rivierdal. Nederlandse alpinisten, die van tijd tot tijd op week-enden dit gebied bezoeken, mogen daar hun tentjes opslaan.

De klauter-enthousiast, die ook nog plantenliefhebber is, wordt onmiddellijk getroffen door de rijke flora van deze streek. Een grote verscheidenheid van landschapsvormen: de weiden en hooilanden langs de rivier, de hellingbossen en kalkrotsen, de kalkweiden hogerop, werkt daaraan mee. De plantensociologen (waartoe ik mij zelf niet mag rekenen) zullen hier ongetwijfeld hun hart kunnen ophalen. Maar ook de minder ingewijden kunnen hun vreugde beleven aan tal van mooie en interessante soorten, die zij in ons land niet gauw te zien krijgen.

Om in deze omgeving eens op mijn gemak te kunnen rondkijken ben ik met Pinksteren verleden jaar één dag eerder dan mijn alpinistenvrienden naar het plateau vertrokken, voorzien van flora- en plantenbus. Bij gebrek aan Belgische flora heb ik mij beholpen met Heimans (17e dr.), die in practisch alle gevallen uitsluitsel bleek te geven. Wel was het een eigenaardige ervaring zovele vondsten met zzz of zzz? te zien aangemerkt; een logisch gevolg van het gebruik van een Nederlandse flora in een ander land.

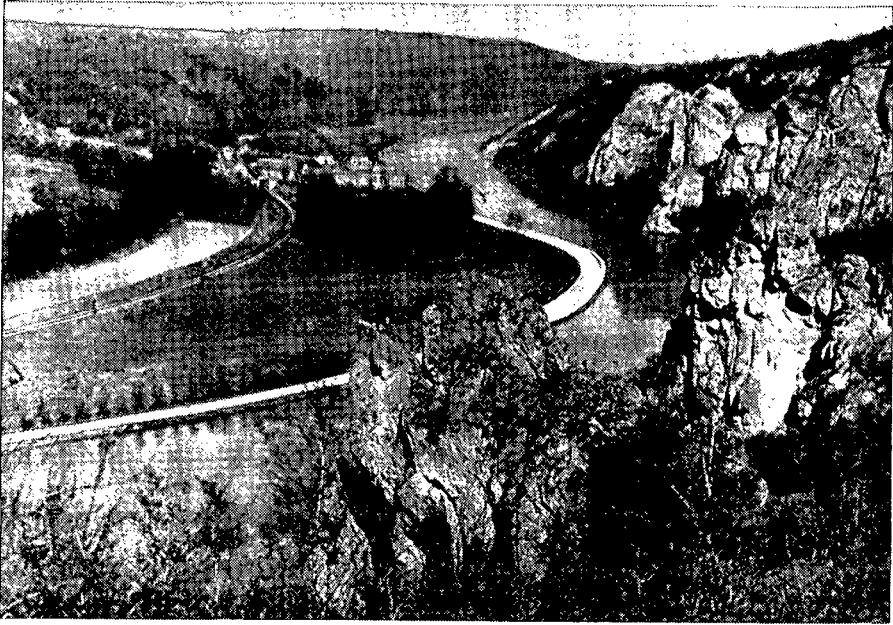
De steile dalhellingen zijn overal bebost, behalve waar de rotsen boven de boomlaag uitsteken. Het bos strekt zich op sommige plaatsen uit tot aan het water. Elders loopt een 50 tot 100 meter brede strook wei- en hooiland langs de rivier.

Het geboomte bestaat hoofdzakelijk uit eik, haagbeuk, hazelaar en meidoorn, die evenals de grond overwoekerd zijn door klimop. Deze laatste plant bedekt ook een groot deel van de rotsen en speelt zodoende een rol bij de klimmerij, doordat zij of langs de route verwijderd moet worden of soms een extra (meestal echter onbetrouwbaar) steunpunt biedt.

In de kruidlaag overheersen in het vroege voorjaar de anemonen, waartussen *primula's* (*Primula officinalis*) en klaverzuring. Met Pinksteren trof ik bloeiend aan o.m.: Grootbloemmuur, Gele Dovenetel, Rivin's Viooltje, Gevlekte Aronskelk (bijna uitgebloeid), Dagkoekoeksbloem, Avondkoekoeksbloem (aan de bosranden) en bastaarden, Eenbes, Salomonszegel (*Polygonatum officinale* en multi-florum), Nagelkruid, Akelei, Vroeg Havikskruid, Aardbei, Cypreswolfsmelk, Keverorchis, Vogelnestje, Wit Bosvogeltje (!), Gierstgras, Knikkend Parelgras en op de meer open gedeelten in grote aantallen het prachtige Kruipend Zenegroen.

Een opvallende verschijning is het Stinkend Nieskruid (*Helleborus foetidus*), een enigszins grof gevormde *Ranunculacae*, die hier in groten getale voorkomt aan de rand van open bospaadjes e.d.

De bosranden, die het plateau omzomen, bestaan o.a. uit Meidoorn, Sleetdoorn, Rode Kornoelje, Wegedoorn en Kardinaalsmuts. Aan de randen komt voor de Engbloem.

Op het plateau groeien in grote hoeveelheden de Kleine Pimpernel en het Gestippeld Zonneroosje.

Op de rotsen vallen op het Slangenkruid en de Nachtsilene. Ook vond ik er de Glanzige Ooievaarsbek.

Naast het plateau staat recht op het Maasdal een vrij nauw zijdal, in natte tijden misschien een waterloop, maar met Pinksteren 1953 droog, behalve op plaatsen waar het water in de rots grote kuipen heeft uitgesleten. In deze vochtige, schaduwrijke omgeving groeit een weelde van varens en mossen (Tongvaren, Blaasvaren, Steenbreekvaren, Mannetjesvaren, Gerimpeld Sterremos, Levermossen) en daartussen brede vegetaties van Speenkruid, Paarbladig Goudveil en Bosvergeetmenietje. Als men dit paradijsje van terras tot terras heeft afgeklauterd (wat vaak langs de glibberige en steile stenen niet meevalt, een enkele keer blijkt een moeizame omweg onvermijdelijk), komt men tenslotte uit op de weide aan de oever van het Maasdal, waar men dan plotseling tegen het felle zonlicht staat te knippen.

Ook de strook langs de rivier biedt een grote afwisseling: droge en natte graslanden en wielen; beweide gedeelten en hooilanden. Om hier grondig rond te neuzen ontbrak me echter op die éne dag de tijd.

Op faunistisch gebied is er eveneens veel te beleven. In de steile wanden van het dwarsdal, waarover ik het hierboven had, nestelen talloze kauwtjes en waarschijnlijk ook wel andere rotsvogels. De bossen worden door een grote verscheidenheid van zangers bevolkt. Aan de overzijde van het zijdal liet zich regelmatig een vogel horen met een oriol-achtig timbre, maar de strophe was beslist uitgebreider dan de bekende vierklank van de wielewaal. Ongeveer: c-e-a-f-d. Kan dit toch een wielewaal zijn geweest?

Enkele slangen kwam ik tegen en verder talrijke duinhagedisjes, die vooral

op de rotsen in het oog vallen en tijdens de klimoefeningen een gracieus schouwspel opleveren.

Ik ben er van overtuigd, dat een iets langduriger verblijf nog vele verrassingen zal opleveren en kan aan belangstellenden, die, hetzij als toerist of om andere redenen, de streek ten zuiden van Dinant bezoeken, deze enkele vierkante kilometers warm aanbevelen.

Mr H. A. Foyer

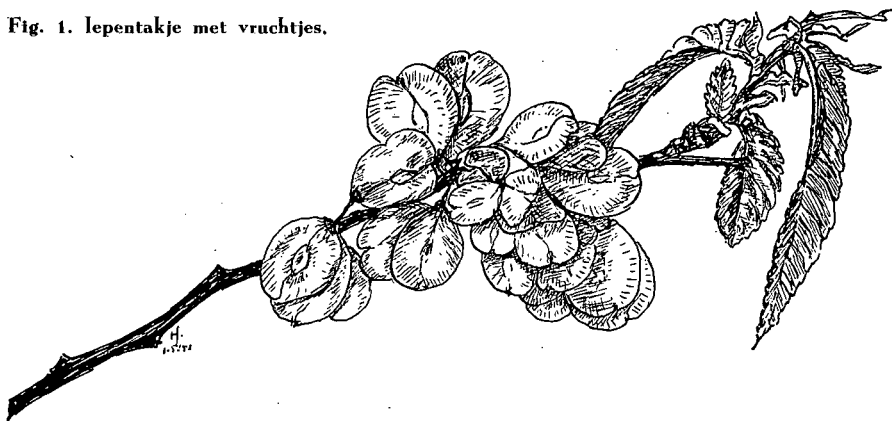
IN MIJN TUINTJE

April-Mei

Er zijn al weer heel wat planten uitgebloeid. Van de aconietjes, de sneeuw-klokjes, de kale jasmijn, de toverhazelaar en ook van de iep zijn de bloempjes alweer verdwenen. De iepenbloei voltrekt zich elk jaar in alle stilte. Phaenologische waarnemingen verricht men niet aan deze boomsoort. Toch is het elk jaar prettig al vroeg in het voorjaar (dit jaar begon het 12 Maart) de knoppen te zien zwellen. Na een poosje lijken de knoppen uit te gaan lopen. Dan bloeien de bomen. Duizenden bruinige bloempjes staan in bosjes langs de takken. Hoeveel K.N.N.V.-leden zien het? De gehele maand April groeien de vruchtjes en begin Mei begint de „dubbeltjes”-regen (fig. 1). Duizenden

Fig. 1. Iepentakje met vruchtjes.

en duizenden ronde nootvruchtjes liggen in de goten langs de trottoirbanden. U kent toch onze Hollandse iep (*Ulmus hollandica* Mill. var. *belgica* Rehd.) wel? Zo niet, in „Onze Loofhoutgewassen” van W. J. Hendriks vindt u goede soortbeschrijvingen. De vruchtjes helpen dikwijls bij het determineren. Neem er dus wat mee naar huis.